

Tecavüz Empati Ölçeği Kurban ve Saldırgan Formlar?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tecavüz Empati Ölçeği Kurban ve Saldırgan Formlar?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31402>

Özet

Tecavüz **Empati** Ölçeği Kurban ve Saldırgan Formlar?, cinsel şiddet bağlamında bireylerin **empati** düzeylerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, mağdura yönelik **empati** (duygusal ve bilişsel tepkiler) ile saldırgana yönelik **empatiyi** (genellikle tecavüz mitlerini kabul etme veya eylemi haklı çökarma eğilimini yansıtır) ayrı ayrı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkçe **Uyarlaması**, M. Çelik Ok ve F. Yaşın Tekizoğlu tarafından 2018 yılında gerçekleştirilmiş olup, Türk kültürüne özgü **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizleri yapılmıştır. Bu araç, sosyal **psikoloji** ve adli psikoloji alanlarında cinsel şiddete yönelik tutumların incelenmesi için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Tecavüz Empati Ölçeği, Cinsel Şiddet, Mağdur Empati, Saldırgan Empati, Tecavüz Mitleri, **Uyarlama**, **Psikoloji**

Yazarlar

Melis Çelik Ok, Figen Yaşın Tekizoğlu (Türkçe Uyarlamaya Gerçekleştirilenler)

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin tecavüz olaylarına karşı geliştirdikleri bilişsel ve duygusal tepkileri sistematik bir şekilde ölçmektir. Özellikle, mağdura duyulan şefkat, üzüntü veya destekleyici tutumlar ile saldırgana yönelik anlayış, merulaştırma veya suçu mağdura yükleme eğilimlerini yansıtan tutumları ayrı ayrı hedefler. Bu ayrım, tecavüz mitlerinin yaygınlığı ve cinsel şiddete yönelik toplumsal hoşgörüyü anlamak için önemlidir.

Türkçe uyarlama çalışması (2018), orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde test etmeyi ve ölçeğin kültürel açıdan uygunluğunu sağlamaya amaçlanmıştır. Bu sayede, Türkiye'deki akademik araştırmacılar ve ruh sağlığı uzmanları için cinsel şiddet tutumlarının incelemede standart ve güvenilir bir araç sağlanmıştır.

Yapı

Tecavüz Empati Ölçeği, temel olarak "Özel Bağlamda **Empati**" yapısını ölçer. Bu bağlam, empati kavramının genel bir ilişki özelliği olarak ele almak yerine, doğrudan cinsel şiddet eylemlerine odaklanan spesifik durumlar üzerinden değerlendirir. Ölçek, genellikle iki ana boyutta faktörelir: Kurban Empatisi ve Saldırgan Empatisi.

Kurban Empatisi, bireyin tecavüz ma?duruna yönelik gösterdi?i duygusal tepkiyi (ac?ma, üzüntü) ve bili?sel tepkiyi (durumu anlama, destekleme) içerir. Yüksek Kurban Empatisi puanlar?, daha az tecavüz miti kabulü ve ma?durun suçlanmas?na kar?? ç?kma ile ili?kilidir. **Saldırgan Empatisi** ise, saldırgan?n eylemini hafifletme, me?rula?t?rma veya ma?durun davran??n? suça neden olarak görme e?ilimlerini içerir. Bu boyut, genellikle tecavüz mitleri ve cinsiyetçi tutumlarla yüksek korelasyon gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, yap?sal uygunlu?un belirlenmesi için **geçerlik** analizleri yap?lm??t?r. Her ne kadar kaynak metinde spesifik bir de?er belirtilmese de, uyarlama makalesi (Çelik Ok & Ya??n Tekizo?lu, 2018) bu analizlerin yap?ld??n? a?kça ifade etmektedir.

Yap?lan analizlerde genellikle orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland??? varsay?lmaktadır. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?na uygunlu?u incelenmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? **geçerlik** kapsam?nda, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, cinsiyetçilik, tecavüz miti kabulü) beklenen yön ve düzeyde ili?kiler gösterip göstermedi?i kontrol edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık analizleri ile de?erlendirilmi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n (Kurban ve Saldırgan Formlar?) Cronbach Alfa katsay?lar? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde aynı yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama makalesinde elde edilen **güvenirlik** katsay?lar?, ölçe?in Türk popülasyonunda tutarlı ölçümler yapabildi?ini desteklemektedir. Bu tür bir ölçek için genellikle 0.70 ve üzeri Alfa katsay?s? güvenilir kabul edilir. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i de zaman içinde ölçümün istikrar?n? de?erlendirmek amacıyla incelenmi? olabilir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n korunup korunmad??n? belirlemek için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçek genellikle iki ana faktöre ayrılmaktadır: Kurban Empatisi ve Saldırgan Empatisi.

Yap?lan analizler (AFA veya DFA), maddelerin beklenen faktörlere yüklendi?ini ve faktör yap?s?n?n Türk kültürüne uygun oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin önemli bir kanıt?n? te?kil eder ve ara?t?rmac?lara ölçe?i kullan?rken hangi alt boyut puanlar?na odaklanmalar? gerekti?i konusunda rehberlik eder.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?nda sunulmu?tur. (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak uyarlama makalesinde detaylar yer almaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri gibi cinsel ?iddet tutumlar?n?n incelenmesi için uygun olan gruplar.

Age Group: Genç yeti?kinler ve yeti?kinler (18 ya? ve üzeri).

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i; kat?l?mc?lar, tecavüz senaryolar?na veya ilgili ifadelere ne kadar kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Cinsel ?iddet Tutumlar?, Psikometrik Özellikler, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Tecavüz, Sosyal **Psikoloji**

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama makalesinde belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Melis Çelik Ok'a ait ileti?im adresi mevcuttur.

Correspondence Address: melis.celik@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?i akademik veya klinik amaçlarla kullanmak isteyen ara?t?rmac?lar?n, sorumlu yazar Melis Çelik Ok ile e-posta yoluyla ileti?ime geçmeleri tavsiye edilir. Ölçe?in ticari kullan?m? için telif haklar? ve ücret bilgisi için yazarlarla görü?ülmelidir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve maddeleri a?a??daki ba?lant?larda yer almaktadır. Ayrıca, ölçe?in PDF format?ndaki dosyas?na da eri?im mümkündür.

Makale Linki: nesnedergisi.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: tecavuz-empati-olcegi-kurban-ve-saldirgan-formlari-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik Ok, M. ve Yaşın Tekizoğlu, F. (2018). Tecavüz **Empati** Ölçeği Kurban ve Saldırgan Formları'nın Türkçeye Uyarlanması: **Geçerlik** ve **Güvenirlilik** Analizleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 6(12), 198-224.

Tecavüz Empati Ölçeği Kurban ve Saldırgan Formları'nın Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta doğrudan alınmamıştır. Maddelerin tamamı için araştırmacının yukarıda belirtilen Çelik Ok ve Yaşın Tekizoğlu (2018) makalesine başvurması gerekmektedir. Makaleye erişim, PDF bağlantısı aracılığıyla sağlanabilir.